

ERSNÄSBLADET

Julmarknad på Ralph Lundstengården, ibland även utomhus.

KOMMANDE EVENEMANG

Julmarknad 19 nov

Ralph Lundstengården, i Stenladugården och på Logen. Lördag 19 november kl. 11-16.

Stämmningsfull miljö. Ett 30-tal utställare. Gårdens egen butik är välfylld med nyheter.

I restaurangen serveras risgrönsgröt och skinksmörgås, kaffe och hembakat bröd. Tomtarna bjuder på glögg i Kåtan.

Julöppet i

Butik Stenladugården

Lö - sö kl. 12-16 fr.o.m. 19/11
t.o.m. 18/12

Julbord på

Ralph Lundstengården

Den 6 december dukas årets första julbord upp. Mera info på nätet:
www.ralph-lundstengarden.com

Årets julgran är på plats på Torget. I år svarar Elaine och Stig Blomqvist för gåvan.

På bilden: Stig Blomqvist, Hans Sundén och Hans Blomqvist.

Utanför bilden: Granlyftare Anders Isaksson med traktor.

Företagstavlan

Nu äntligen har de spridda skyltarna vid E 4-korsningen samlats till en företagstavla.

Att företagstavlan kommit på plats har ombesörjts av Byaföreningen, under ledning av Birger Johansson och Per-Olov Sundén.

Tavlan står på Tord Marklunds mark. Byaföreningen har skrivit avtal med Tord. Bl.a. står det i avtalet att inga andra skyltar sätts upp invid företags-tavlan.

Tillståndsavgiften till Länsstyrelsen och Trafikverket för tavlan var 4 400 kr. Den totala kostnaden uppgår till drygt 13 000 kr vilket inkluderar virke för tavlan, skruv, plåtbeslag och framtida belysning. Arbetet med tavlan har skett ideellt.

Företagarna betalar en avgift som motsvarar byaföreningens kostnad.

Tavlan kan enl. tillståndet göras större. Finns intresse för plats, kontakta Birger Johansson, tel 671 23.

Revygänget repeterar för fullt inför premiären

Ersnäsrevyn The Return

Kulturens Hus, Lilla salen, Luleå
18 januari t.o.m. 30 januari, alla dagar kl. 19.00. 10 föreställningar.
Förköp på Kulturens Hus, 0920-45 59 00, och Ticnet, 077-170 70 70, www.ticnet.se

-----
Besök Hemsidans kalender för att veta mer om gymnastik, föräldragrupp, skidkul och stickkafé.

Byaföreningens Birger Johansson textar

Trots att vi är inne i november har vi inte märkt av så många tecken som tyder på att kung Bore har tänkt komma. Han verkar tveka och är nog som många av oss lite fundersam över den långa, fina och varma våren-sommaren-hösten-perioden.

2011 har varit bra - så här långt. Inga katastrofer eller dramatiska händelser om man undantar stormen här-omveckan och höstens rekordregn. Vi hade tur med vädret när vi firade Valborgsmäss, Nationaldagen, Midsommar och Ersnäsdagen. Dom korta skurarna som vågade ge sig till känna är sedan länge förpassade till glömskans djupa brunn. Alla arrangemangen var mycket välbesökta och uppskattade. Möjligen skulle vi kanske haft några laxsmörgåsar till. Våra franska vänner från Novéant-sur-Moselle besökte oss när vädret var som bäst och var överväldigad av vad dom fick uppleva.

Även om det mesta redan är bra i Ersnäs så har vi som är aktiva i byns föreningar jobbat på för att förbättra där det behövts. Torget har rustats upp och där finns nu en handikapp-toalett och rinnande (sommars)vatten. Kvarstår att fixa gräsmattan och en del andra saker. Det jobbet försätter vi med nästa år.

Vi har också - efter många år - tagit itu med den "vildvuxna" skyltskogen vid infarten och ersatt dom med EN stor och rejäl skyltställning där intresserade företag har fått möjlighet att sätta upp större reklamskyltar som syns bra och som ger ett bra och samlat intryck för oss som bor i byn, besökare och andra förbipasserande trafikanter. Ordning och reda. Snyggt och prydligt. En uppskattad åtgärd.

Kommunen har budgeterat mera pengar på vägbelysning i landsbygden i år. Vi har lämnat in en ansökan för att få 4 nya vägbelysningsstolpar efter Axel Mårds väg och Bäcktorpsvägen. Vi är dessvärre ganska många byar som konkurrerar om belysningspengarna så nu återstår det att hålla tummarna för att pengarna skall räcka så att även Ersnäs får sina välbehövda lampor.

Den planfria E4-korsningen har varit ett kärt ämne i många år och gruppen som jobbar med ärendet har verkligen legat i. Tidigare i år så såg det faktiskt ganska ljus ut då kommunen antydde att dom kunde tänka sig förskottera

de pengar som krävdes. Skall diskuteras med Trafikverket i november sägs det....men....det verkar nu som om det komplicerades av att ett alternativ i den tänkta sträckningen av Norrbottniabanan var att järnvägen skulle följa E4 förbi Ersnäs.

Ett annat ärende som vi diskuterat i Byaföreningens styrelse är vad man kan göra för att muddra upp vid Dålakajen så att man kan sätta ut och ta upp båtarna. Det är för grunt som det är. Även här är det lite komplicerat eftersom det ligger inom Natura 2000-området. Samfällighetsföreningen kommer att se vad dom kan bidra med. Vi har anledning att återkomma med mer information nästa år.

Det finns säkert andra behov och förbättringar som behöver ses över och åtgärdas 2012 och därefter än dom jag berört. Här behöver vi idéer, stöd,

hjälp och insatser från dig och andra bybor som är intresserad av att utveckla byn och har möjlighet att spendera lite tid för att det skall ske. Antingen - och gärna - som ett engagemang i någon av föreningarnas styrelser eller som hjälp när vi behöver genomföra olika aktiviteter (klippa gräs, vattna, baka, sälja lotter, kaffe, etc.). Hör i så fall av dig till mig, när du känner som är med i nån föreningsstyrelse eller till Sven Persson (som ingår i valberedningen för Byaföreningen).

Ett annat bra sätt att påverka är att besöka årsstämman för respektive förening. Där kan du vara med och utse styrelsens medlemmar och föreslå åtgärder som styrelsen skall genomföra. Årsstämmorna hålls under våren nästa år.

Er tidigt tack för i år. Speciellt riktat till alla som engagerat sig och ställt upp i de aktiviteter vi genomfört. Utan er hade det inte gått!

Birger Johansson
ordförande i Byaföreningen

Familjenytt

Födda

Lina och Anders Öhlund har fått en son den 1 augusti. Han heter Emil och vägde 3245 gram och var 49 cm lång. Hans storasyster heter Livia och de bor på Klubbvägen 111.

Inflyttade

Staffan Hämälä och Helene Kollin med grabbarna Fredrik 12 år, och Robert 20 år, har flyttat in på Vidmansvägen 17.

Barbro och Janne Backlund har flyttat på Klubbvägen 94.

Jenny Sundvall har flyttat in på Ersnäsvägen 25.

Mikael Lidström och Emelie Brännvall har flyttat in på Ostibyvägen 54.

Avlidna

Karl-Erik Eriksson	* 17/5 1927	† 17/10 2011
Nils Einar Hansson	* 8/8 1936	† 21/10 2011
Lennart Larsson	* 31/3 1942	† 8/11 2011

Ersnäs IF i div V eller div IV

Ersnäs IF åkte ur div IV med sin nionde plats men det är inte säkert att det blir någon nedflyttning pga förändringar i seriestemmet med lag som flyttar upp till högre divisioner. Därmed så ser det ut som att Ersnäs IF kommer att kriga vidare i fotbollens div IV.

Försälningen av Ersnäs IF:s supporterlotteri pågår för fullt och dragning i lotteriet äger rum på själva Lucia. Vi som förvärvat en lott kan skåda ljustet dels i form av Lucia och kanske i form av en vinst från dragningen.

Lektion

Polisen stoppade en DYNG-FULL herre klockan ett på natten och frågar:

-Å vart är lilla farbror på väg så här sent då?

-Jag är på väg till en lektion om alkoholens påverkan på hjärnan och dess skador på kroppen.

-Verkligen? Vem ger sådana lektioner mitt i natten?

-Min fru!!

HemBergsUtmaningen 2011

Andra upplagan av HemBergsUtmaningen gick av stapeln den enda vackra söndagen i september månad. Efter veckor av skyfall var dock terrängen ordentlig genomvåt, de flesta deltagare hade rejält blöta fötter redan 50 meter efter starten. Precis som det ska vara!

Tävlingen samlade totalt 94 deltagare, nytt prydligt deltagarrekord. Dock blev det inga nya banrekord, damtävlingen vanns av Linda Blomberg, Piteå IF på tiden 27:58:39, herrtävlingen vanns av Mikael Andersson, Sävest Ski Team med tiden 23:30:75.

Bland Ersnäslöparna kan nämnas Linus Bäckström som kom 2:a i sin klass på mycket utmärkta 30:48:12, Jonas Persson, nybliven Ersnäsbo, sprang på goda 28:46:27 i herrarnas tävlingsklass.

Sammanfattningsvis kan konstateras att årets HemBergsUtmaning blev en ny framgångssuccé! Nästa års tävling är preliminärt planerad till lördagen den 15:e september, boka in i kalendern och planera träningen!!

Ersnäsrevyn åter från rymden – The Return

Vad händer på revyfronten, blir det en revy detta det 26:e året i rad? EB frågade ett av revyns ankare, Hilding Lindbäck.

Nå, blir det någon revy i år?

- Jajamen den 18 januari är det premiär i Kulturhuset lilla salen. Det blir 10 föreställningar och biljetterna släpps 22 november.

Vad är det för tema i år?

- Inte något direkt tema utan det blir en Ersnäsrevyn The Return. Varför det namnet, ja vi kommer helt enkelt tillbaka efter en kortare resa i rymden. Men det är inte något genomgående tema utan det blir en klassisk revy med kommentarer från vår omvärld. Både lokalt och nationellt.

Intet nytt under solen

I övre hallen står en hög byrå. Lådan längst ned är sprängfylld av teatertexter. Så fylld att frontpartiet gav vika en morgon och reparation var nödvändig. Uppmuntrad av maken som skulle limma fronten gick jag igenom innehållet och hittade en dikt, skriven av Erik Lindeorm år 1918. Jag vill dela med mig dessa aktuella rader med EB läsare. Håll till godo! *Carin Sundén*

Man är ung, man är tjugo år med röda idéer och kinder.
Man har långt och upproriskt hår och en tunga, som ingenting binder.
Man klingar i glaset och håller ett tal vid det stora samhällsbordet.
Man ställer till en präktig skandal med att säga det rätta ordet.

Med sanningens grävsta kanoner man kör.
Man talar om dem som gå utanför i vintermörkret och svälta,
mens själv man sitter i blommor och ljus och lyssnar till vinets och sidenets sus
och låter sin middag smälta.

Man skådar omkring sig med uppkäftig min och sturskt och klangfullt ens stämma ekar
- Hur kan ni sitta och dricka vin och frossa i feta stekar vid fattiga människors hungerskrin ?

Ett harmens sorl gör på talet slut, av villiga armar bärs man ut
och läggs i en avlägsen vrå av huset att sova av sig ruset.

Med hamrande huvud och ökentorr hals man vaknar som mogen man.
Om ungdomsskandalen man rakt ej kan påminna sig något alls.

Man frågar en vän som vid sängen står: - Vad pratade jag för smörja igår,
blamerade jag mig illa ?

Så går man och låter klippa sitt hår och intar sin plats vid bordet stilla.

För att vara en felfri medlem av en fårahjord, bör man först och främst vara ett får.

Albert Einstein

SkidKul & Skidträning

Nu är det vinter igen!

På lördag 19:e november kl 10.00 i Gläntan startar vi årets Skidkul & Skidträning.

Skidkul som vanligt för de minsta barnen, inriktning på lek för att lära grunderna i skidåkning, ca 0-6 år.

För de lite äldre barnen och ungdomarna blir det mer skidträning. Här kommer vi att ha mer regelrätt skidträning, vi planerar också att delta på lokala skidtävlingar. Lämplig ålder är från cirka 7 år och äldre. Beroende på deltagarna kommer vi eventuellt att dela upp gruppen efter ålder och färdigheter.

Vid frågor ring Björn S 070-370 39 71 eller Mats G 070-559 93 12

Vi hälsar alla hjärtligt välkomna

Ledarna och Ersnäs IF

ERSNÄSBLADET utges av Ersnäs byaförening och är öppet för alla (föreningar, företag och enskilda) med anknäring till byn och utkommer med fyra nummer per år. Manusstopp under 2012 är 16 jan, 14 maj, 13 aug och 5 nov och utdelning fredag 2 veckor efteråt.

I redaktionen:

Sven Persson, 311 80 med E-postadr persson.sven@telia.com

Krister Öhman, 312 59 med E-postadr krister@krivision.se

Bo Axhammar, 311 04 med E-postadr bo.axhammar@arcticview.se

Elaine Blomqvist, 310 52 med E-post smejeb45@lulea.st

Karolina Svärd, 312 13, med E-post svrd.karolina@gmail.com

Våra två "sidor"

Ersnäs har en egen hemsida, www.ersnas.se men vi finns naturligtvis även med på kommunens byasidor på adressen www.byar.lulea.se och välj där Ersnäs.

Ersnäsbladet finns också att läsa/hämta från byns hemsida www.ersnas.se och där ser du bilderna i färg. Där finns även tidigare nummer.

Företagare i Ersnäs

I vår presentation av företagare i Ersnäs har turen kommit till Antek Service. EB träffade Anders Isaksson, ägare och drivkraften bakom företaget för en intervju.

Vem är Anders Isaksson?

- Jag är en kreativ tjurig jävel som aldrig ger upp, född i Ersnäs på klubbssidan. Jag har bott här i femtio år, flyttade över E4 när jag var 20 år och köpte fastigheten jag bor i några år senare.

När startade du företaget?

- Jag startade firman i mars 2002, det blir 10-årsjubileum 2012.

Vad är den huvudsakliga verksamheten?

- Det är många strängar på lyran, jag har service och vissa installationer på handikapphissar åt Luleå Kommun. Sedan har jag service på Kommunens 28 äldreboende inomhus, åt enhetscheferna som beställer jobb. Jag har två fastigheter inne i stan som jag förvaltar, sköter allt från ventilation, värme och diverse reparationer.

Det som jag håller på med mycket och som har växt fram de senaste 5-6 åren, är skurmaskiner av alla märken främst Nilfisk som jag har avtal med. Jag servar framförallt och säljer en del

på kunders begäran.

Verksamhet i Ersnäs?

- Inte nu längre, tidigare hade jag snöröjning här och i Antnäs men det har jag avvecklat.

Vad har du för ambitioner med före-

taget?

- Ambitionen har hela tiden varit att överleva själv, att ha ett bra och dragligt liv. Inte en vision att växa och anställa folk. Jag har ett samarbete med Ersnäs möbelsnickeri, Dan Lundström som är en underentreprenör tidvis, i mån av hans tid och tillgång på arbete.

Det här att anställa folk är det någonting som du drar dig för?

- Ja eftersom jag har ett serviceyrke där det är svårt att se volymen på arbete över en överskådlig tid framåt. Då är det svårt att ha en anställd som kanske får sitta på "lådan" och kostar pengar och inte tar in någonting. Och eftersom dom regler som finns idag, det här med sjukskrivningar, alla människor kan bli sjuk och det är en stor kostnad för ett litet företag och jag vågar inte anställa med den volym på arbete som jag har. Utan jag försöker klara av det själv så det går runt.

Från redaktionens sida får vi önska lycka till med företaget.

Det kom en bok till redaktionen

Lennart Parknäs har givit ut boken "Aron Jerndahl - vardagslivets skulptör". Den är på 240 sidor och med många bilder på Jerndahls skulpturer och målningar. Aron Jerndahl levde 1858-1936.

Olle Granath skriver i bokens förord: "Med denna bok får vi möjlighet att lära känna Aron Jerndahl, en konstnär vars tekniska mångkunnighet är lika häpnadsväckande som hans sensibilitet och formkänsla är djupt berörande.

... Desto större anledning finns det att känna tacksamhet och beundran inför den forskargärning som Lennart Parknäs ägnat Aron Jerndahl och som resulterat i denna väl dokumenterade och vackra bok. Den svenska konstens historia kring förra sekelskiftet berikas med ett betydande konstnärskap".

ISBN 978-91-7353-468-0, Atlantis bokförlag.

Lennart Parknäs har sina rötter i Ersnäs. Hans förhållande till Ersnäs och ersnäsare kan du läsa på www.ersnas.se, välj Historia i menyn och därefter "Om Lennart Parknäs...". Lennart säger själv att han är släkt med halva Ersnäs.

Boken har överlämnats till Hembygdsföreningen.

Språkspalten

För ett tiotal år sedan hade vi en studiecirkel i bondska här i Ersnäs. Intresset var stort. Det kom ett par deltagare från Rutvik, någon kom från Långnäs, men de flesta var Ersnäsbor. Få cirkel har varit så roliga. Det mest kretsade kring mustiga uttryck och historier. Det kunde handla om något som någon hade sagt för 60-70 år sedan. Vem säger idag något som någon minns om ett par generationer?

Förvånansvärt många av dem som levde före oss har lämnat efter sig en fin ordsfatt som nu börjar försvinna. Nästan ingen som är under 60 år säger något på bondska idag. Och kanske är det nästan ingen mer än jag som skriver något på bondska i Ersnäs, men vem vet!

Vårt modersmål håller på att försvinna! Därför har jag skrivit ned några ord och försökt förklara dem. Det är inte alldeles enkelt!

Till stöd för detta har jag haft Jan-Olov Nyströms utmärkta "Ordbok över lulemålet". Men lulemålet är inte så enhetligt som man kan tro. Uttalet varierar mellan byarna. "En skata" i Antnäs heter "i stjöör" - samma vackra fågel heter i Ersnäs "i stjeer". Bara som exempel...

Affé:res, affäras d.v.s. göra affärer. I bondskan hittar man ibland verb som inte finns eller är ovanliga i svenskan. Affé:res är ett sådant.

Ex: Han affé:rese mitji. D.v.s. Han gjorde mycket affärer.

À:hoga, ett ord som är svårt att översätta till svenska men används i samband med ligga, sova och vakna.

Ex: Jö skul upp tidit i garommårjan so jö lag pa à:hoga. Eller: Jö hä lega på à:hoga i nått o väkne ati väckarn röngd.

Alltså: Jag skulle upp tidigt igår morse så jag låg på à:hoga. Och: Jag har legat på à:hoga i natt och vaknade innan väckarn (väckarklockan) ringde.

Årbisbuyt, arbetsbyta. Arbetsbyte var förr en förutsättning för att man skulle klara sig. Skulle man kapa ved så ägde man kapen tillsammans och hjälpte varandra med kapningen. Likadant vid tröskning, några bönder hade gått ihop om ett tröskverk och så hjälpte man varandra, arbetsbyte, vid tröskningen.

På 1960-talet började många få råd att köpa sig en egen kap och arbetsbyte blev allt mer ovanligt. Idag har de flesta som eldar med ved en egen kap/klyv och står i sin ensamhet och arbetar med veden och går på så sätt miste om arbetsbytets gemenskap.

À:skrä:p, avskrap. Det man skrapar bort ur t. ex. en stekpanna står inte högt i kurs och à:skrä:p användes således som skällsord.

Forts på nästa sida -->

Forts på språkspalten...

Ex: Heonden er i riktigt à:skrä:p. Den där (eg. hon där) är ett riktigt avskrap.

Jag har aldrig hört någon använda det svenska "avskrap" om någon. Det ska sägas på bondska.

Á:stjent, avskint i betydelsen "ha fått för mycket sol och för litet vatten". Man sa det om t. ex. en korn-teg (kornåker) som började gulna av torka.

Ex. Teigen din böri a våra á:stjent. Tegen där (den där tegen) börjar vara á:stjent (gulnad av torka och sol).

Ávondes, avundsjuk.

Ex: Jö värt da ávondes da jö sag ååll snåttren dö hädd nåppe. Jag blev då avundsjuk när jag såg alla hjortron du hade plockat.

Leif Lundström

Barnomsorgen i Ersnäs: finns det plats för alla barn?

"Ropen skalla, daghemsplats åt alla!" var slagord som löd på sjuttioalet. Nuförtiden heter det inte daghem utan förskola men frågan om platser till barnen är fortfarande i högsta grad aktuell.

Det stora och inte heller nya problemet är att det är stopp i kön för placering av barn till förskolan i Ersnäs. Inför januari 2012 står 19 barn i kö till Ersnäs. 16 av dem är för närvarande inskrivna på andra förskolor (Antnäs och Måttsund). I Antnäs är det snart fullt meddelar placeringsansvarig på kommunen och tillägger att kommunens linje är att fylla upp de tomma platser som (eventuellt) finns på närliggande förskolor samt att om eventuella nya avdelningar skulle behöva öppnas använder man sig av de lediga lokaler kommunen har att tillgå. Dessa svar löser inte problemet med förskoleplatser utan belyser situationen. Ur föräldraperspektiv kan man se det som ett kortsiktigt och plottrigt sätt för kommunen att lösa barnomsorgsfrågan.

Då många av Ersnäs invånare har sin arbetsplats inom fyrkantenområdet är

det inte heller "så bara" att ha sina barn på flera olika förskolor vilket är ett faktum idag. Det blir ett stort logistikproblem i det redan så pressade tidsschemat vilket många föräldrar har, att pendla till sitt jobb och dessutom ha barnen geografiskt utspridda på olika förskolor. För barnens del är det viktigt att de i lugn och ro får skapa relationer till andra barn och personal över tid utan uppbrott från en förskola till en annan.

Även i övriga kommunen är det ont om förskoleplatser. Det är glädjande att det föds så många barn men frågan är var de ska vara under dagarna. Luleå kommun förespråkar hållbar utveckling, därför är det märkligt att något som är så viktigt som barnen inte får större utrymme i budgeten. Hur ska vårt område bli attraktivt i förlängningen om man sätter barnen längst ner på prioriteringslistan?

Den här korta texten får avslutas med ett par öppna frågor: Vilka alternativ till kommunal barnomsorg finns det? Vem eller vilka aktörer kan och vill långsiktigt och seriöst lösa problemet med för få platser?

Gott om plats för yxa och planta på Vidmansvägen 17

Det är svårt att hitta rätt nerfart i det svarta oktobermörkret med smygande dimstråk men väl framme på gården lyser det hemtrevligt ur fönstren i det röda huset på Vidmansvägen 17. Diverse renoveringsarbeten pågår när EB hälsar på, första helgen i november flyttar Staffan Hämälä 36 år och Helene Kollin 43 år in. Helene kan titulera sig äkta lulebo och är uppväxt på Hertsön. Staffan är tornedalning, närmare bestämt från Pello (på svenska sidan). Nu vill de sätta bo här i Ersnäs efter att ha bott på Mjölkudden ett tag. Helenes båda pojkar Fredrik 12 år, och Robert 20 år, kommer också tidvis att bo på Vidmansvägen 17.

EB: Välkomna till Ersnäs! Hur kommer det sig att ni flyttar hit?

Vi sökte hus med större frihet och ladugård, säger Helene, och det har vi hittat precis här. Ja, inflikar Staffan, vi har tittat överallt och radhus är inget för oss, vi ville ha en större tomt än så. Helene har vissa planer om att skaffa hund, gärna en stor sådan. Det finns stort utrymme i ladugården för bland annat snickeri och en redig tomt för trädgårdsodling.

EB: Vad arbetar ni med?

Helene arbetar inom hemtjänsten i Luleå och Staffan jobbar med it-service på Luleå Tekniska Universitet. På

frågan om hur de tror det kommer att bli att pendla från att ha bott tämligen nära sina respektive arbetsplatser svarar de att det nog lär fungera bra. De tycker det är enkelt att ta bussen till jobbet och att E4:n visserligen är ganska trafikerad men ändå körvänlig. Några kompisar har uttryckt att det är långt till Ersnäs, men avståndet är något man vänjer sig vid.

EB: Vad har ni för vinterplaner?

Till helgen flyttar vi in i "på riktigt" säger Helene och Staffan, vi håller på med lite måleriarbeten, höjning av diskbänken samt byte av kyl och frys. Det är ju en hel del fix när man flyttar. Staffan ska dessutom mitt i flyttbestyren gå en kurs i timring! Så småningom är det inte omöjligt att det kanske timras en grillplats på tomten.

EB: Vad tycker ni om att göra på fritiden?

Helene tycker det ska bli roligt att få skapa en trädgård och se om hon har gröna fingrar. Hon har också uppmärksammat att det finns stickcafé ibland och där skulle hon kunna haka på. Sedan tillbringar hon mycket tid med sin son Fredrik som gillar lantlivet som kontrast till staden. Paret har förstått att det finns flertalet olika slags föreningar i byn och det ser de som positivt. Staffan tycker om att snickra, tälja skedar och göra möbler. Om det kommer ljuda av klassisk gitarr framöver är det han som sitter och spelar, även Fredrik har visat intresse för musiken och börjat greppa gitarren, kul!

Paret är nyfikna på att paddla i Aleån, kan rekommenderas. På Staffans fråga om var man badar i byn blir tyvärr svaret att det saknas badplats (eller snarare badvatten) i Ersnäs och att man bör bege sig ut mot havet om man vill slippa ofrivilliga lerinpackningar.

Ersnäsbladet lämnar ett nöjt par i inflyttningstagen och hoppas att deras kreativitet kommer få god näring på den nya boplatsen.

Historien om de två ekarna

Det är morgon onsdagen den 19 oktober och genom fönstret ser jag hur trädens kronor böjer sig i den friska vinden. En natt med ihållande regn har övergått i dag vilket knappast märks eftersom det är så himla grått men jag litat på klockan. Vinden tilltar och får löven att lossna från träden. De virvlar genom luften och det påminner om en smärre snöstorm. Det skulle göra mig på gott humör om de blåste iväg långt, långt bort och aldrig återvände men förmodligen blir det bara att jag byter löv med grannarna. För någon timme sedan hämtade jag lokaltidningen ur brevlådan och gick den sedvanliga morgonrundan på tomten. Vid åsynen av det svarta hålet i ett hörn av trädgårdslandet studsade jag till, stannade och mindes. I det här hålet stod "min" ek så sent som igår. Nu var den borta men för att ta det från början:

Året är 2002 och jag joggar lätt i ett motionsspår i Saltsjöbaden utanför Stockholm. Spåret ringlar sig fram i ett område med gamla stora ekar, träd som jag inte skådat uppe i Luleåtrakten och jag blir smått imponerad. Det är när jag stannar upp och framåtlutad med blicken vänd mot marken och tar stöd mot en grov ekstam för att strecha, som jag bland vissna löv urskiljer några ekollon. Tar upp ett par och stoppar dem i en ficka för att sedan fortsätta min runda. Händelsen faller i glömska tills en dag när jag skall tvätta min träningsoveralljacka. Går ut på farstubron hemma i Ersnäs för att tömma fickorna varvid mina fingrar sluter sig kring något hårt och runt. Jo visst var det ekollonen. Varför inte testa? Hämtade två plastkrukor i växthuset som jag fyllde med jord varefter jag stoppade ner dem i var sin kruka som sedan efter vissa protester från husets andra inneboende placerades på blombänken framför fönstret i "datorrummet". Efter en tid, minns ej hur länge, så skjuter två spröda stänglar upp ur jorden. Känns lite som trolleri eller naturens under och under några år inomhus växer dessa tills sig i både längd och grovlek. Den tredje våren känner jag att det är dags för mina skyddslingar att byta miljö och i större utsträckning klara sig själva.. De 45 cm höga kompisarna placeras nu i ett hörn av trädgårdslandet och ser ut att trivas. När hösten gör entré fälls bladen och då Kung Bore så småningom förvandlar nederbörden till snö ja, då döls de så småningom helt. Hur skulle de klara en vinter i norr?

Våren kommer och naturen lever upp igen. Villatomtens träd och buskar knoppas med två undantag, mina ekar. Tittar ofta till dem men ser

inga tecken till liv. De står där till synes stendöda. Hoppet är ju det sista som överger människan men en dag tvingas jag inse att det är kört. Rycker upp dem och förpassar de två till komposthögen. När jag några dagar senare går förbi komposten kastar jag en förstulen blick på de två "vraken", som ligger där som symboler för mitt misslyckande. Plötsligt hajar jag till och tror inte mina ögon varför jag böjer mig ner och skärskådar dem. Jo, men visst, bägge två har små, små

gröna knoppar på sina grenar. Raskt till trädgårdslandet där jag gräver nya gropar åt mina uppståndna vänner. Vattnar rikligt och se de börjar växa och frodas som om inget hade hänt. Tar lärdom av historien, det vill säga att de är mycket sena med lövsprickningen och jag går inte på samma mina följande vår. En senvinter omkommer sorgligt nog den ena eken. Det är tyngden av blötsnö som spjälkar upp den och den går under, trots att jag med tejp och snören försöker hålla den vid liv. Det andra exemplaret klarade sig dock väl genom åren och växte till sig, men för att återgå till nutid och som jag skrev i början på historien så var den plötsligt borta, knappast med vinden men ändå utom synhåll. Vad tilldrog sig då föregående dag. Vart tog den vägen?

Jo, efter att tänkt till om ekens fortsatta leverne, vilket till sist blev en nödvändighet, hade jag kommit fram till att den nu drygt manshöga växten inte kunde bli fast rotad på den plats där den tillbringat sin barndom. Den skulle som vuxen helt enkelt ta över omgivningen och som ekar präglar göra, breda ut sig rejält. Eftersom det saknades plats nog fick jag lite huvudbry, Vad skulle jag göra av den? Ge den till granne eller bekant?

Då den blivit som ett skötebarn ville jag inte kasta den på soptippen i vetenskap om att den skulle gå en plågsam död till mötes. Mitt första delmål var att gräva upp den vilket var ett styvt och tålmodskrävande arbete, ity rötterna var många, långa och grova. Mitt arbete påminde lite om arkeologens vilket innebar att jag var ytterst försiktig. Eken stretade emot och hade verkligen svårt att lämna Moder Jord men till sist släppte den taget och jag placerade rotändan i en stor plastsäck för att den inte skulle torka ut. Jag har fattat ett beslut så jag lastar den på gårdstraktorns släpvagn tillsammans med ett par säckar jord och diverse trädgårdsredskap och styr kosan mot Aleån som ligger c:a 400 meter från min bostad. Hittar en lämplig plats i skydd av några närliggande tallar och ett par ungbjörkar. Greppar spade och gräver för rötternas trivsel en stor, vid grop i vad som en gång varit ängsmark. Placerar eken varsamt i hålet och fyller på med medhavd prima jord så det täcker, trampar till och vattnar ymnigt. Som avslutning fäster jag den med hjälp av snören i 4 långa stöttor som jag applicerat tätt intill dess stam. Nu står den stadigt, så jag ger en sista skvätt vatten och säger "hej vi ses" och hoppar sedan upp på traktorn. Under hemfärden bryter solen igenom det grå diset och begjuter vägen framför mig. En gräsklippare smattrar i fjärran och jag mår helt enkelt ganska bra inte minst för att jag nu har möjlighet att följa ekens kommande år för jag tror på en framtid för min kompis.

Ulf Omnell alias Holm-Helmer upplevde och skrev.

Den årlig godbiten i Ankaret

Surströmmingen framdukad. 58 strömmingssugna Ersnäsbor samlades den 28 september till Hembygdsföreningens trevliga middag.

Axel Mårds väg

Serien om våra vägar i byn fortsätter. Hittills har vi berättat om Tranmyrvägen, Ersnäsvägen, Klubbvägen och Bäcktorpsvägen.

I Sverige an knyter gatu- och vägnamn ofta till naturföreteelser av varjehanda slag. Inte så ofta använder vi personnamn då vi döper. I länder som Tyskland och Frankrike är det tvärtom. På gatuskylten finns där dessutom ofta en beskrivning av den person gatan är uppkallad efter. På så sätt får vi en anknytning till tidigare förhållanden. Det blir lite mer intressant än när vi möter namn som Lingonstigen och Bergsgatan.

Men det finns undantag. Vi har ett par sådana undantag även i vår by.

Fram till slutet av 1800-talet var bönderna i Sverige ålagda att underhålla soldater för landets försvar. Fyra/fem hemman bildade en rote, som försåg soldaten med ett litet jordbruk för familjens försörjning. I Ersnäs placerades dessa jordbruk på de magrare sandjordarna söder om byn. Den delen av byn fick namnet Svedjan. Som mest skall här ha funnits sju soldattorp.

Ett av dessa torp, som då hade stått öde en längre tid, flyttades 2001 till Torget. Många timmar av ideellt arbete krävdes för att få byggnaden i gott skick. Det är främst tre ersnäs-

bor som ska tillskrivas äran av att ett soldattorp nu finns på denna plats och är en prydnad för byn. Dessa tre är Tore Dahlberg, Folke Larsson och Bertil Marklund.

Den allra siste indelte soldaten i Ersnäs hette Axel Mård. Han gick bort på 1950-talet. En av vägarna i byn är uppkallad efter honom. Axel Mård

var dessutom den siste chefen för arresten på I 19. Det finns bybor som minns honom i den funktionen utan att för den skull ha besökt finkan.

Axel Mårds väg börjar mitt emot hyreshuset. Drygt tiotalet familjer har sina hem längs Axel Mårds väg. Ett par av dessa bostäder har uppförts på senare tid. Vägens längd är cirka 1,2 km. Ersnäsbygden tillhör ju inte de mer kuperade. Men just denna väg erbjuder en hyfsat lång backe upp mot Svedjan. Säkert har några av oss susat nerför backen då sparkföret har varit fint.

På bilden, som säkert togs för drygt 100 år sedan, ser vi Axel Mård i sin tjänstemundering och hans hustru. Soldattorpet på Torget har inte bebotts av Axel Mård. Den siste indelte soldaten, som bodde i det huset, hette Axel Leonard Larsson och han dog 1942.

Den ende ersnäsbon i Nationalencyklopedin, Ralph Lundsten, fyllde 75 år för en tid sedan.

Dagens Nyheter uppmärksammade jubilarerna med en helsida. En annan av pressens drakar, Ersnäsbladet, framför nu, om än något försenat, sina gratulationer till vår ersnäs-kändis.

Det kom för en tid sedan ett brev från en plats 300 mil från Ersnäs, en plats i nordöstra Frankrike. I brevet skildras hur 40 novéantbor upplevde sitt besök första veckan i augusti i Ersnäs, Alvik och Antnäs. Här följer en översättning.

Ord från Novéant

Denna höst 2011 är det ett ord som återkommer på allas läppar i Novéant-sur-Moselle. Ordet är "rec onnaissance". (översättarens anmärkning: detta franska ord har i det här sammanhanget två betydelser nämligen dels tacksamhet dels igenkännande. Fortsättningen anspelar på denna dubbla betydelse.) Det franska språket är fullt av överraskningar, inte minst därför att det är möjligt att med ett och samma ord uttrycka olika känslolägen. Detta förekommer säkerligen också i svenskan. I franskan stöter man mycket ofta på ordlekar av det här slaget.

Vad som i grunden har förändrats sedan 40 novéantbor besökte sina vänner i Alvik/Antnäs/Ersnäs, det är sättet för hur man på våra byagator hälsar på varandra. Ja, saker och ting har förändrats i Novéant! När vi numera möter varandra är det inte så sällan man hör hälsningsordet Hej, hej.

Detta är det nya kännetecknet för alla som hade lyckan att besöka Sverige den gångna sommaren. På det sättet känner vi igen varandra, vi som deltog i den resan. Hej, hej är länken som förenar oss. Och vid varje möte kan folk inte avstå från att berätta om ett minne, en händelse som de upplevde med sina svenska värdar.

Vi var alla rörda då vi på Kallax tog avsked av våra svenska vänner i början av augusti och våra hjärtan är fortfarande fyllda av sång, skratt och den tid som vi tillbringade tillsammans med er. Vi känner därför stor tacksamhet för alla de känslomättade stunder, sann lycka och djupa samvaro som vi har haft äran och privilegiet att uppleva hos var och en av våra värdfamiljer.

Denna tacksamhet önskar vi att också våra familjer, våra vänner, våra grannar och våra arbetskamrater ska bli delaktiga av. Den 15 november träf-

fas därför vi 40 som besökte Norrbotten för att bestämma oss för hur vi på bästa sätt ska kunna till novéantborna överföra den känsla av välbefinnande som vi upplevde tillsammans med våra nya svenska vänner. Vi kommer också att diskutera och utforma de framtida projekt som vi hoppas kunna utveckla med våra partners i Alvik/Antnäs/Ersnäs.

Men redan nu förbereder eleverna i skolorna i Novéant foton, teckningar och meddelanden som ska skickas till kamraterna i förskolorna och skolorna i de tre byarna. Och nu ser vi fram emot att också de vuxna följer detta exempel.

Vi önskar våra vänner i Norrbotten en fin höst.

Å alla besökares vägnar

Dominique Lorrette

Björnen

Ersnäsbladet tog kontakt med Ersnäs första björnskytt i modern tid och ställde några frågor.

Daniel Nilsson, hur gick jakten till?

Det var den 12 september, en dag då regnet öste ner och blåsten var hård. Jag hade satt mig tillrätta i ett torn vid Bäckronningen och försökte skydda mig mot regnet som mer kom från sidan än uppifrån. När jag suttit där en stund såg jag hur något rörde sig där ute på hygget. När ögon och hjärna konstaterat att det var en rejäl björn som gick där blev goda råd dyra. Eftersom man inte får skjuta björn mindre än två timmar före solens nedgång var Daniel tvungen att kontrollera detta med ett sms till jaktledaren.

Efter att ha skickat detta nervösa sms hörde Daniel och nallen ett kraftigt brak inifrån skogen ett stycke bort. Björnen började då springa bort från ljudet och in mot den skyddande skogen. Daniel reagerade rutinerat på detta och drog iväg en lång utdragen vissling och nallen tvärstannade. Istället för att fortsätta fly la sig björnen ner platt på mage och tryckte helt orörlig. Då kom sms:et, det är ok att skjuta björn till kl: 17.07, Daniel hade då några minuter på sig att få till ett bra skott på nallen som låg ca 60 m från tornet. Han chansade med en ny vissling och då vred björnen på sig så att Daniel fick ett bra läge i träffområdet. Ett välriktat skott och björnen fick en omedelbar död.

Skönt att skottet tog bra och jag är övertygad om att nallen inte ens hörde smällen innan den dog.

Hur kändes det efter skottet?

Först kändes det lite överkligt att jag just fällt en björn, sedan började händerna skaka något. Men det är väl så det ska vara när man fått uppleva detta. Telefonen gick sedan varm en

stund innan jaktkompisarna började anlända till den döda björnhanen på 145 kg. Uppståndelsen var stor och gratulationerna många, bilder togs och alla ville höra hur det gick till om och om igen.

Vad har du gjort med skinnet och köttet?

Köttet såldes och pengarna gick till jaktklubben kassa som vi i laget bestämt tidigare. Skinnet är på beredning och kommer att pryda en vägg här hemma.

Hur ser du på björnstammen i Ersnäs?

Stammen kommer att öka hela tiden här i kusten. Vi har nu skjutit två rejäla björnar här i byn på två år och det skjuts flera björnar i vårt närområde. Björnobservationerna ökar också hela tiden, så nog har vi en rejäl stam nu. Sedan har också intresset för björnjakt ökat och flera jägare har också specialiserat sig med otroligt duktiga björnhundar.

Behöver Ersnäsborna vara rädd för björn i våra skogar?

Nä, absolut inte. Men man skall vara medveten om att den finns här. Pratar man högt och gör sig tillkänna är björnen så mycket mer rädd för oss

Klappjakten 2012

Trots duggregn och kall blåst mötte hela 37 jägare upp för årets klappjakt. Jägarna kom från Arvidsjaur, Kalix, Piteå, Boden, men det största flertalet var från Ersnäs.

Vi körde fem drev under dagen och observerade älgar, rådjur, hare och en räv.

Eftersom vi endast fick skjuta räv så blev denna räv också skjuten med några välriktade skott. En fin hanräv på närmare 8 kg. Vi drog slutsatsen att de flesta rävar låg i gryt denna dag för att slippa det sura vädret.

Dagen flöt på bra och vi hoppas från viltvårdsgruppen att alla blev nöjda, trots väder och lite räv. Nästa år kör vi igen.

För viltvårdsgruppen i Ersnäs

Jonas Seger

än vi för den och flyr långt innan vi vet om den.

Ersnäsbladet tackar Daniel för detta och önskar honom lycka till på kommande jakter.

Jonas Seger

Från vänster: John, Joel, Andreas och skytten Daniel

